

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

всіх можливих варіантів; задачі, під час розв'язування яких слід урахувати просторове розміщення предметів; задачі на відшукування закономірностей та з'ясування причин їх порушення [1].

До завдань із логічним навантаженням О. Митник [3] відносить завдання, в яких зв'язки між даними й шуканим висловлено нечітко. Тому в процесі роботи необхідно розкрити й встановити наявні зв'язки. Успішне розв'язання зазначених завдань залежить від уміння будувати складні судження – міркування зі сполучниками: і, чи, якщо,... то.

Це такі види задач із логічним навантаженням: задачі, які розв'язуються з кінця; задачі на знаходження маси тіл; задачі на справедливий розподіл предметів; задачі на знаходження компонентів при відомих значеннях суми, різниці; комбіновані задачі з логічним навантаженням.

Найбільшу творчу активність у студентів викликають завдання, що сприяють формуванню в учнів уміння аналізувати, порівнювати, класифікувати математичні об'єкти. У результаті спільної роботи студенти виділяли операції, що входили до класифікації й складали правило – орієнтир для її проведення.

1. Визначити властивості об'єктів для класифікації (аналіз).
2. Порівняти об'єкти за загальними або спеціальними ознаками (зіставлення і протиставлення).
3. Вибрати основу для класифікації.
4. Розбити об'єкти на класи відповідно до основи класифікації.
5. Назвати кожний клас об'єктів.

Серед творчих завдань окреме місце займали вправи па пошук закономірностей. Після їх розв'язування студенти визначали, що елементами закономірностей могли бути числа, геометричні фігури, слова, букви, виділили види завдань (визначення загальної ознаки або властивості даних елементів; продовження ряду елементів закономірності з поданих елементів; вилучення зайвого елемента закономірності).

Під час вивчення геометричних фігур студенти використовували логічні завдання, які мали уточнити уявлення дітей про фігури, розглядали різні види фігур, порівнювали їх, конструювали. Виконання таких завдань є дуже корисним: формуються стійкі уявлення про геометричні фігури, розвивається просторове мислення, навички конструювання, логічне мислення й увага.

Студенти на практиці оцінили переваги розв'язування логічних задач різними арифметичними способами, оскільки це сприяло досягненню багатьох цілей навчально-виховної роботи з учнями. В цій діяльності закладені великі можливості для підвищення математичної освіти (розвиток кмітливості, логічного мислення тощо).

Пропозиції й вимоги щодо розв'язування логічних задач різними способами вміщено в чинних підручниках з математики, у численних методичних розробках для вчителів, однак, на наш погляд, роботу слід вести ще більш поглиблено й систематично. Адже вона привчає особистість самостійно висувати гіпотези й перевіряти їх, порівнювати результати, доходити висновків, тобто вчить мислити. Крім того, вироблення звички шукати інший варіант розв'язування дуже важливо для майбутньої творчої, зокрема наукової діяльності, а саме, вміння працівника знаходити неординарні шляхи вирішення проблеми, забезпечує успіх у професійній діяльності.

Запропонована система організації творчої роботи студентів з дисципліни «Методика викладання математики в початкових класах». Система вправ, задач із логічним навантаженням спирається на психологічні основи розвитку творчої особистості, що надає студентам можливість якісно засвоїти навчальний матеріал, активізує пізнавальний інтерес, стимулює навчально-дослідницьку і творчу активність.

Література

1. Богданович М. В. Методика розв'язання задач у початковій школі: [навч. посібник] / М. В. Богданович. – [3-тє вид., перероб. і допов]/– К.: Вища школа, 1990. – 183 с.
2. Митник О. Я. Навчально-творча діяльність молодших школярів на уроках математики. Методика навчання математики в системі післядипломної освіти / О. Я. Митник – К.: Початкова школа, 2005. – 96 с.
3. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: [підручник] / С. О. Сисоєва. –К.: Міленіум, 2006. – 344 с.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПІДТРИМУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ В ПЕДАГОГІЧНОМУ НАСТАВНИЦТВІ

Осипова Т. Ю.

Університет Ушинського, Україна

Підтримувальна функція насамперед полягає в педагогічній підтримці учня/студента у процесі соціалізації й адаптації до норм, що існують у суспільстві та в певному навчальному закладі, що дає їм можливість пристосуватися до чинних форм поведінки, виробити власні ціннісні орієнтації, ідентифікувати себе в суспільстві.

Виконуючи цю функцію педагог-наставник допомагає входженню вихованця в ритм життя в конкретному навчальному закладі, що викликає необхідність пристосування свідомості, психіки та анатомічно-фізіологічної сфери особистості до умов навчання. Вихованець повинен перебудувати ритм свого життя, змінити навички та звички щоденної поведінки, підпорядкуватися умовам навчально-пізнавальної діяльності (за В. Ягуповим [4, с. 179]).

Наставник, у межах підтримувальної функції, наголошує Л. Маценко, допомагає вихованцю в особистісному розвитку, засвоєнні та прийнятті суспільних норм, цінностей, дотриманні засад духовного повноцінного буття. Він бере на себе місію старшого колеги в оволодінні вихованцем позитивними соціальними ролями. Водночас сам наставник виступає суб'єктом соціалізації, оскільки переймає та переосмислює соціальний досвід, носієм якого є учнівська молодь [3, с. 201]. Отже, підтримувальна функція педагогічного наставництва є насамперед педагогічною підтримкою особистості вихованця.

Зазначимо, що основні концептуальні положення педагогічної підтримки були розроблені О. Газманом [1, с. 38], який визначив її суть як превентивної і оперативної допомоги дітям у вирішенні їхніх індивідуальних проблем, пов'язаних із фізичним та психічним здоров'ям, успішним просуванням у навчанні, ефективною діловою та міжособистісною комунікацією, життєвим самовизначенням – моральним, громадянським, професійним, сімейним, індивідуально-творчим вибором.

Педагогічна підтримка, на думку автора, передбачає спільне з вихованцем визначення його інтересів, цілей, можливостей та шляхів подолання перепон (проблем), які заважають йому зберігати людську гідність, досягати позитивних результатів у навчанні, праці, спілкуванні, способі життя [1, с. 38].

Отже, зазначена функція ґрунтується на міжособистісній взаємодії педагога-наставника й вихованця у спільному пошуку конкретних способів допомоги, яких потребує підопічний у ситуації, що виникає, розгляду різноманітних можливих варіантів способів її вирішення й знаходження оптимальних шляхів її розв'язання.

Предметом педагогічної підтримки, за О. Газманом [1, с. 78], є процес спільного з вихованцем визначення його власних інтересів, мети, можливостей і шляхів подолання перешкод (проблем), які заважають йому в її індивідуальному й соціальному розвитку. Джерелом перешкод, зазначає науковець, виступає яка-небудь недостатність у самому суб'єкті (Я-перешкода), в соціальному середовищі, в матеріальних умовах. За рівнем складності подолання перешкод, ним виокремлено такі, як-от: перешкода – відсутність орієнтування, перешкода – трудність, перешкода – проблема. Досліджуючи їх сутність, О. Газман цілком справедливо відзначає, що Я-перешкоди виникають тоді, коли виникають певні труднощі в реалізації планів вихованця, або проблема в діяльності, стосунках, мотивації, самоорганізації, самореабілітації. Джерелом соціальних перешкод є соціальне середовище, тобто працівники навчального закладу, учні/студенти, друзі, сім'я, соціум з його цінностями та традиціями. Матеріальні перешкоди лежать у сфері освітнього процесу: недостатність підручників, посібників, приміщень, обладнання, або пов'язані з матеріальним станом сім'ї.

Ми поділяємо твердження автора в тому, що роль педагога-наставника в першому випадку полягає в допомозі вихованцям побачити свою проблему, знайти й усвідомити її причину, способи її вирішення; чи навчити дитину «жити з нею», перемістити її на менш значущий рівень, створивши умови для актуалізації інших потреб [1, с. 79].

Підтримувальна функція наставника може бути спрямована як на індивідуальну підтримку вихованця, що передбачає діагностику індивідуального розвитку, вихованості, визначення особистісних проблем вихованця, відстеження процесу його індивідуального розвитку, так і на підтримку всіх вихованців, створюючи психологічно сприятливий клімат доброзичливості, взаєморозуміння та співробітництва [2].

Виконання цієї функції наставником, на нашу думку, створюватиме можливість для самореалізації його вихованців, самовираження у творчій діяльності, розвитку їхніх індивідуальних здібностей, формування їхнього світогляду й виховання моральних якостей.

Література

1. Газман О. С. Неклассическое воспитание. От авторской педагогики к педагогике свободы / Олег Семенович Газман. – М. : Издательский дом «Новый учебник», 2003. – 320 с.
2. Коломійченко Н. Педагогічна підтримка особистісного розвитку старших дошкільників з порушеннями зору як актуальна проблема корекційної педагогіки. – [Електронний текст]. – Режим доступу : visnuk.ird.npu.edu.ua/files/kolomichenko.pdf
3. Маценко Л. М. Діяльність наставника в системі виховної роботи вищого навчального закладу : [монографія] / Л. М. Маценко. – К. : НАКККіМ, 2010. – 420 с.
4. Ягупов В. В. Педагогіка : [навч. посібник] / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.